

Список джерел інформації

1. Лютенко К.Т., Яковлев С.В. Електронний документообіг в Україні: проблемні аспекти. Наукові записки НаУКМА. 2022. № 129 : Юридичні науки. С. 100–103.

2. Степаненко Н.В., Лебедь М.О. Цифровізація юридичного діловодства: виклики електронного документообігу та захисту даних. Legal Bulletin. 2025.

3. Назарова І.Я. Можливості та функції електронного документообігу. Економічний простір. 2020.

ВЕРГУН Володимир Григорович

ст. викладач, Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків);

КРИКУН Маргарита Юрїївна

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків)

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА, ЇЇ СПЕЦИФІКА ТА ФУНКЦІЇ

Соціальна допомога є важливою складовою системи соціального захисту населення і спрямована на підтримку осіб і сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно забезпечити належний рівень життя. У сучасних умовах соціальна допомога виступає дієвим механізмом зменшення бідності, соціальної нерівності та запобігання соціальному виключенню. Соціальна допомога – це система державних заходів матеріальної, фінансової та соціальної підтримки, що надається громадянам у разі настання соціальних ризиків (безробіття, інвалідність, малозабезпеченість, втрата годувальника тощо). «Соціальна допомога – це система заходів для покращення стану певного прошарку населення, шляхом надання їм матеріальної допомоги та реалізацій певних соціальних програм» [2].

«Удосконалення системи соціального захисту найбільш вразливих верств населення в Україні є стратегічно важливим завданням, яке стоїть перед урядом країни» [3].

Правові засади надання соціальної допомоги визначаються законодавством України, прийнятим Верховною Радою України, а також міжнародними нормами, сформованими під егідою Організації Об'єднаних Націй.

«Важливо аби держава слідувала завданням соціальної політики. Такими завданнями є: 1) створення умов для розвитку соціальних відносин; 2) запобігання виникненню різноманітних соціальних ризиків, які знижують рівень добробуту широких верств населення; 3) проведення реформи соціального захисту; 4) реформування пенсійного забезпечення, системи охорони здоров'я; 5) створення умов для життя і розвитку суспільства; 6) підтримка зайнятості населення; 7) здійснення позитивної демографічної політики; 8) гарантування людині її конституційного права на соціальний захист, тощо [3].

Соціальна допомога має низку характерних особливостей:

1. Адресність – надається конкретним особам або сім'ям, які довели потребу в підтримці.

2. Безповоротність – отримані кошти або послуги не підлягають поверненню (на відміну від кредитів чи позик).

3. Бюджетне фінансування – фінансується за рахунок державного або місцевих бюджетів.

4. Тимчасовий або постійний характер – допомога може надаватися одноразово, на визначений період або на постійній основі (наприклад, у разі інвалідності).

5. Соціальна спрямованість – метою є підтримка мінімального рівня життя та соціальної стабільності.

Основними функціями соціальної допомоги є такі:

– захисна функція, що компенсує втрату доходу або підтримує осіб, які не можуть працювати;

– компенсаційна функція, що відшкодовує частину витрат, пов'язаних із настанням соціального ризику;

– профілактична функція, яка запобігає поглибленню бідності та соціальної ізоляції;

– соціально-реабілітаційна функція, що сприяє адаптації та інтеграції особи в суспільство;

– стабілізуюча функція, що підтримує соціальну рівновагу в державі та зменшує рівень соціальної напруги.

До основних видів соціальної допомоги належать: допомога малозабезпеченим сім'ям, допомога сім'ям з дітьми, допомога особам з інвалідністю, житлові субсидії, одноразова матеріальна допомога, соціальні послуги (догляд, консультування, реабілітація).

Серед основних проблем – обмеженість фінансових ресурсів, недостатня адресність виплат, бюрократичні процедури.

Перспективами розвитку є: цифровізація системи соціального захисту, підвищення прозорості надання допомоги, удосконалення механізмів оцінки потреб, посилення соціального партнерства між державою та громадськими організаціями.

«Перегляд теорії допомог як виду соціального захисту через розмежування страхових соціальних виплат та бюджетних соціальних допомог сприятиме виробленню чітких критеріїв та стандартів реалізації принципу гідного рівня соціального забезпечення особи, зокрема і через розмежування мінімального доходу особи – межі бідності та прожиткового мінімуму як базового державного соціального стандарту» [1, с. 322].

Отже, соціальна допомога є важливим інструментом реалізації соціальної політики держави. Її специфіка полягає в адресності, безповоротності та спрямованості на підтримку найуразливіших верств населення.

Список джерел інформації

1. Галушко А. Соціальні допомоги та їхнє значення у забезпеченні гідного рівня життя особи. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 4. С. 321–324. URL : https://www.lsej.org.ua/4_2023/77.pdf

2. Михайловська І.М., Неліпович О.В. Система соціального захисту населення в Україні: сутність, основні складові та напрямки вдосконалення. Вісник Хмельницького національного університету. 2011. № 6. Т. 4. С. 255–260.

3. Павлюк Т., Юрчик І. (2022). Система соціального захисту найбільш вразливих верств населення в Україні. Економіка та суспільство. № 39. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-63>

ГАЄВАЯ Олександра Валентинівна

к.ю.н., доц., Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків);

КУЦЕНКО Анна Олександрівна

к.ю.н., Харківський соціально-економічний фаховий коледж (Україна, м. Харків)

ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Уперше термін «штучний інтелект» запровадив Джон Маккарті у 1956 році на конференції у Стенфордському університеті, яка проходила з метою обговорення можливості реалізації ШІ. З того часу пройшло 70 років і сьогодні чи не в кожній компанії впроваджується технологія штучного інтелекту, яка успішно генерує діяльністю та підвищує продуктивність компанії [1]. Різні аспекти такого впливу широко обговорюються у сучасній науковій літературі з управління та теорії ведення бізнесу. Так, зокрема, Хілб М. розглядає перспективи застосування в організаційному управлінні машинного навчання, алгоритмів нейронних мереж для планування та контролю, використання ШІ у роботизації виробничих процесів [2]. Інші дослідники бачать застосування технологій штучного інтелекту у забезпеченні сталого розвитку в контексті підприємства та на рівні країн [3].

Штучний інтелект, як технологія має свої переваги та недоліки, які слід враховувати при її розвитку та застосуванні у сучасному житті. Так, у виробничій сфері ШІ сприяє збільшенню продуктивності та рентабельності комерційної діяльності. Штучний інтелект має унікальні можливості, які дозволяють йому виконувати завдання швидше і точніше, ніж людина. Це пов'язано з тим, що комп'ютери та програми, що базуються на штучному інтелекті, можуть обробляти великі обсяги даних за короткий час і приймати рішення на основі аналізу цих даних [4].

Чат GPT не заслуговує на засудження чи будь-які обговорення. Виявлено кілька правил, перелічених у вступі під назвою «Як використовувати GPT у чаті». Користувачу потрібно чітко та конкретно поставити запитання. Варто повернутися до вже обговорених питань, якщо їхній зміст можна сформулювати по-новому. Гарна ідея – попросити навести приклади та навіть запропонувати нові способи застосування. І, що виявилось найважливішим,